

Tednik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje

Št. 48

PTUJ, DNE 22. DECEMBRA 1961

CENA 20 DIN

Letnik XIV

KOMENTAR

Generalna skupščina OZN je ustavila svoje delo in ga bo nadaljevala po 15. januarju. V teh počitnicah se bo svetovna javnost lahko ukvarjala z drugimi, za razvoj mednarodnih odnosov zelo pomembnimi dogodki. Lahko pa že sedaj trdimo, da Novo leto spriče trenutnega stanja ne bo prineslo kdo ve kakšnih presenečenj.

Goa osvobojena

Med najpomembnejše dogodke tega tedna štejemo vsekakor odločitev Indije, da z vojsko zasede portugalske kolonije Goa, Diu in Damao na indijskem nacionalnem ozemlju. Doslej je namreč indijska vlada postavljala v ospredje miroljubno rešitev spora, t. j. pogajanja s portugalsko vlado.

Toda v Lizboni so ostali gluhih ušes na vsa priporočila iz New Delhija. Kadar koli so Indijci postavili sam problem v ospredje, so okrepili nasilje v teh majhnih kolonialnih otočjih (vsi skupaj merijo 4.220 kv. km). Znotraj teh kolonij se je okrepilo protikolonialno gibanje, v sami Indiji pa so nastali posebni odbori za osvoboditev Goe.

Ni dvoma, da je portugalska vlada s svojim molkom in nasiljem dala dovolj močan povod, da se Indija odloči za priključitev z vojsko. Portugalske teze, češ da ne gre za kolonije, temveč za sestavne dele Portugalskega, so v teh dneh smešne, ko je vendar vsakomur jasno, da je Goa z ostalima dvema enklavama indijsko ozemlje, ki so ga Portugalci nasilno prisvojili v času kolonialnih osvajanj. Te naravne dokaze so navedli tudi te dni predstavniki Azije in Afrike v razpravi pred VS, kjer se je Portugalska pritožila.

Spet pogajanja

Medtem ko primer Goe ne bo dvignil kdo ve kako velikega prahu, pa se položaj v Kongu še ni razplel tako, da bi lahko videli srečen zaključek dolge, predolge krize. Na prizadevanja britanske in belgijske vlade (ki sta pod vplivom določenih finančnih krogov zainteresiranih v Katangi) je prišlo do sestanka predsednika osrednje kongoške vlade Adule s katanškim separatistom Combejem. Odkar so čete OZN na zahtevo začasnega glavnega tajnika U Tanta prijele za orožje in obrzdale Combejevo žandarmerijo, je položaj tega samozvanca zelo kritičen. Kaže, da skušata omejeni vladi (posreduje tudi ameriški veleposlanik) rešiti njegovo potapljanje se ladjo. Človek se nehoče vprašuje, čemu je spet potrebno božanje z rokovniki, ko bi lahko separatizem in tuje vmešavanje rešili z dokončnim udarcem. Ali se ne bodo tragični dogodki ponovili.

Obracun v AOS

Napredne francoske organizacije, sindikati in demokratična javnost so v terek razglasile nacionalni dan boja proti tajni vojaški organizaciji, ki terorizira francosko javno življenje s platišnimi minami, grozilnimi pismi in zahtevami po sprostitvi prispevkov. Tudi obrambni ministri Messmerji in napovedal odločen obračun, saj predstavlja — zaradi dosedanjih vladnih negibnosti — pravo državo v državi. Na drugi strani gre za gibanje, ki tako odločno postavlja tezo o »francoskem Alžiru« in torej nasprotuje de Gaullovim zamislim o pravici alžirskih narodov do samoodločbe.

In prav delovanje podtalne armade je povsem onemogočilo alžirsko-francoska pogajanja, slednje pa pričelo celo ogrožati same oblasti v Franciji. Seveda mora biti boj proti tej nevarnosti te-

Dvajset let JLA

Najslavnejša doba naše zgodovine, je doba narodnoosvobodilne borbe od leta 1941 do 1945.

Teško bi si razložili razvoj našega boja v drugi svetovni vojni, če ne bi poznali razvoja in delovanja naprednih sil v dobi stare Jugoslavije.

Oktobarska revolucija je naletela na odmev tudi v delavskem gibanju jugoslovanskih narodov. Med najnaprednejše gibanje v stari Jugoslaviji prištevamo delo KPJ, ki se je borila proti burkazi in kapitalističnemu redu.

Zgodovina delavskega gibanja v Jugoslaviji odkriva veliko delo in trpljenje najnaprednejših borcev za pravice delavskega razreda, ki so vsa leta po prvi svetovni vojni pripravljali odločilen boj proti zatiralcem in fašističnim osvajalcem. Naše sodelovanje v španski državljanski vojni je bila šola za velike dogodke, ki so sledili.

Pred dvajsetimi leti se je naša domovina znašla pred najtežjo preizkušnjo, ko je postala plen fašističnih osvajalcev. KPJ se je takoj odločila. Napovedala je nezprosni boj najhujšemu sovražniku delavskega razreda in svobode sploh.

KPJ je že pred vojno izdala navodilo, naj se komunisti in skojevci ude uporabljajo orožje in osvajačo vojsko znanosti. Partija si je prizadevala združiti vse napredne, demokratične sile in je razkrinkavala petokolonialno režimo, ki so vse bolj razjedali kraljevske jugoslovanske oblasti, kar je doseglo vrhunec 25. marca 1941 s pristopom k fašističnim silam. Ob tem očitnem izdajstvu se je pokazalo, kdo je za in kdo je proti ljudstvu. To je pokazal 27. marec, ko je napredno in rodoljubno ljudstvo, vzpodbujeno po članih Partije, nastopilo proti paktu. Vojna je bila tedaj pred durmi. Komunisti so bili tisti, ki so dali svoje sile na razpolago obrambi domovine, ki so jo tedanjim oblastnikom tako sramotno izdali.

Naše ljudstvo je stalo pred najtežjo nalogo v zgodovini. Šlo je za vse, za uničenje ali obstoj naših narodov. Takoj po kapitulaciji in okupaciji Jugoslavije je bila že 27. aprila 1941 ustanovljena Osvobodilna fronta. To se je zgodilo prav v tistih brezupnih dneh, ko je fašistični mrak zatemnil že vso Evropo. Sredi te poteptane Evrope se je naše ljudstvo začelo upirati ne le za svojo, temveč tudi za svobodo vsega svobodoljubnega človeštva. Ko je okupator mislil, da je zanj vojni v Jugoslaviji konec, se je naše ljudstvo dvignilo v boj za enakopravnost, v boj za novo življenje, v boj za ljudsko oblast.

meljit in organiziran. Znano je, da podpirajo podzemno armado, oziroma da so njeni člani usledne osebosti francoskega političnega in upravnega življenja, pa tudi del fašističnega kadra.

Pariško zasedanje

Zasedanje ministrskega sveta Atlantskega pakta 15. in 17. decembra ni prineslo kdo ve kakšnih novosti. Nekam sramežljivo so v uradnem sporočilu sporočili, da je treba pripraviti po diplomatski poti vse potrebno za sestanek s SZ. To naj bi pomenilo, da se je francoski predstavnik strjel z nečim, kar poprej de Gaulle ni bilo všeč. Seveda se to diplomatsko pripravljanje lahko zavleče v nedogled. Na to najbrž računajo tisti, ki so zaradi nekakšne dozdevne harmonije v tak način privodili. Na drugi strani se bo NATO tudi naprej oboroževal in izpopolnjeval.

Na dan vdora Nemcev v Zagreb, 12. aprila 1941, je bil na seji CK KPJ ustanovljen vojni komite s Titom na čelu, ki je pozval: »Ne klonite, tesneje strnite svoje vrste in z dvignjeno glavo prenašajte tudi najtežje udarce. Komunisti in vsa delavski razred Jugoslavije bodo vztrajali do končne zmage v prvih vrstah boja proti osvajalcem. Vaš duh naj ne kolne niti tedaj, če bi v tem boju začasno tudi podlegli, kajti iz krvavega imperialističnega pokola se bo rodil nov svet. Za vse čase bodo izkoreninjeni vzroki imperialističnih vojn in nacionalnega zasluževanja. Na temelju resnične neodvisnosti vseh narodov Jugoslavije

zgodovinske pomembnosti tudi zaslužil.

Od tega dne se je vstaja naglo širila. Mesec julij postane mesec začetka boja po vsej Jugoslaviji:

7. julija počni prvi strel upora v Srbiji.

13. julija se dvigne v napad skoraj vsa Crna gora.

22. julija odjekne prvi uporniški strel slovenskih partizanov pod Smarno goro.

Hrvatska, Bosna in Hercegovina začnejo svoj boj 27. junija.

Makedonija zaradi posebnih okoliščin začne vstajo 11. oktobra.

Rušilec »Split« med vožnjo s postrojeno posadko ob vadbi mornarskega pozdrava

bo ustvarjena svobodna brataska skupnost.

Ko je Hitler 22. junija 1941 napadel Sovjetsko Zvezo, se je vodstvo slovenske kot jugoslovanske partije sestalo že nekaj ur za tem. CK KPJ je tedaj izdal oglaš: »Proletarci vseh pokrajin Jugoslavije, na svoja mesta, v prve boje vrste! Krepite strnite svoje vrste okrog avantgarde Komunistične partije Jugoslavije... Prišel je tisti najhujši čas, ki smo ga v našem boju predvidevali. Komunisti Jugoslavije! Niti trenutke ne oklevajte, temveč se pripravite na težki boj! Postavite se na čelo delavskih in nacionalno zatiranih množic ter jih popeljite v boj proti fašističnim tlačiteljem naših narodov! Naprejte v poslednji in odločilni boj za svobodo in srečo človeštva!

Na ta dan, 22. junija 1941, dobli Slovenija svoje poveljstvo partizanskih čet.

Najboljši slovenski sinovi odhajajo v ilegalo, okupator pa zatira, preseljuje in potuje. Organizatorji vstaje se razlijejo po vsej državi, naglo nastajajo prve partizanske skupine in čete, sicer majhne, neizkušene in slabo oborožene, toda nekaj novega se krepil iz dneva v dan, nekaj, iz česar nastaja naša bodoča narodnoosvobodilna vojska, nastaja udarna pest revolucije, brez katere si ne bi bilo mogoče zamisliti osvobodilnega gibanja. To je bil začetek nastajanja naše oborožene sile, ko so fašistične divizije bile na višku svoje moči.

Od oboroženih priprav je prišlo do oboroženih spopadov. Četrtega julija 1941 se je sredi okupirane Beograda sestal razširjen plenem Politbiroja CK KPJ, ki ga je vodil Josip Broz-Tito. Sklenili so, naj partizani osnujejo odrede, ki naj takoj začno z oboroženim vstajem in sabotažami.

Od tu je bil poslan poziv vsem jugoslovanskim narodom, naj se dvignejo v boj proti okupatorju. Zaradi tega ta dan slavimo kot DAN BORCA, kar zaradi globoke

zgodovinske pomembnosti tudi zaslužil.

Od tega dne se je vstaja naglo širila. Mesec julij postane mesec začetka boja po vsej Jugoslaviji:

7. julija počni prvi strel upora v Srbiji.

13. julija se dvigne v napad skoraj vsa Crna gora.

22. julija odjekne prvi uporniški strel slovenskih partizanov pod Smarno goro.

Hrvatska, Bosna in Hercegovina začnejo svoj boj 27. junija.

Makedonija zaradi posebnih okoliščin začne vstajo 11. oktobra.

17. decembra ob 9. uri je bilo strelsko tekmovanje z malokalibrsko puško. Sodelovali so najboljši ekipe in posamezniki mestne in krajevne organizacije ZROP ter aktivni oficirji in podoficirji puške garnizije. Čeprav je bilo tekmovanje pod zelo težkimi pogoji, pri temperaturi 18 stopinj pod ničlo, so bili doseženi prav dobri uspehi, ki pričajo o izredni spretnosti aktivnih in rezervnih oficirjev in podoficirjev.

»Tednik« izhaja pod tem skrajšanim imenom od 24. nov. 1961 dalje na predlog Občinskih odborov SZDL Ptuj in Ormož

Izdaja »Tednik« zavod s samostojnim financiranjem

Odgovorni urednik: Anton Bauman

Uredništvo in uprava Ptuj, Lackova 8

Telefon 156, čekovni račun pri Narodni banki Ptuj št. 604-19-3-206

Rokopisov ne vračamo

Tiska Mariborska tiskarna Maribor

Celotna naročnina za tuzemstvo 1000 din, za inozemstvo 1500 din

Rezervni oficirji in podoficirji za 20 letnico JLA

20. obletnico ustanovitve JLA so rezervni oficirji in podoficirji z območja ObLO Ptuj praznovali zelo slavnostno.

Proslava je bila 16. decembra ob 17. uri v veliki dvorani restavracije v Kidričevem, ko so rezervni oficirji in podoficirji iz Kidričevega in okolice v tesnem sodelovanju z vsemi ostalimi množičnimi organizacijami in društvi praznovali ta zgodovinski dogodek, ki se ga je udeležilo nad 1000 državljanov.

17. decembra ob 9. uri je bilo strelsko tekmovanje z malokalibrsko puško. Sodelovali so najboljši ekipe in posamezniki mestne in krajevne organizacije ZROP ter aktivni oficirji in podoficirji puške garnizije. Čeprav je bilo tekmovanje pod zelo težkimi pogoji, pri temperaturi 18 stopinj pod ničlo, so bili doseženi prav dobri uspehi, ki pričajo o izredni spretnosti aktivnih in rezervnih oficirjev in podoficirjev.

KIDRIČEVO ZMAGALO

Pričakovano so prvo mesto zasedli rezervni oficirji in podoficirji ZROP Kidričeve s 384 krogi. Sledila je ekipa iz Ptuja s 379 krogov; ekipa ZROP Markovci s 333 krogov, JLA z 262 krogov, ZROP Majšperk z 262 krogov, Gorisnica z 248 krogov, Desterinika, Vidma itd. Izredno mojestvo so pokazali aktivni oficirji JLA, ki so takrat prvič streljali z malokalibrskimi puškami.

Najboljši posamezniki so bili: Kramberger Konrad in Korpar Franc, oboje iz ZROP Kidričeve, Pal Janko in Skok Stefan iz ZROP Ptuj, Črešnik Anton iz ZROP Markovci, Praprotnik Branko iz ZROP Majšperk, Donaj Franc iz ZROP Gorisnica itd.

Prihodni pokal za 20. obletnico ustanovitve JLA je osvojila najmočnejša ekipa ZROP iz Kidričevega, 10 prvoplasiranih aktivnih in rezervnih oficirjev in podoficirjev pa je bilo nagrajenih z lepimi knjigami in praktičnimi darili.

ofenzivni, v hajkah na Gorenjskem in na Stajerskem ter v teroru v sami Ljubljani, v središču naše revolucije. Ves narod, vsi pošteni državljani postajajo borci. To ni zarota pešice, to je množično, resno gibanje. Iz sovražnih ofenziv zraščaja ljudska vojska še močnejša in številnejša. V Sloveniji dobimo tedaj prve brigade: Tomšičevo, Gubčevno, Serčerjevo in Cankarjevo. Konec leta 1942 imamo že veliko svobodno ozemlje v Bosanski krajini, v Liki in Kordunu, ki se veže s partizanskim ozemljem Slovenije. Dani so bili pogoji za politično afirmacijo, ki dobiva izraz v prvem zasedanju AVNOJ v Bihacu novembra 1942. Po vsej Jugoslaviji, tako na osvobojenem ozemlju, kot tudi v okupiranih predelih, nastajajo narodnoosvobodilni odbori kot nosilci ljudske oblasti. Naša udarna pest, naša NOV, ki je tedaj dobila prve divizije, je štela takrat cca 150.000 partizanov-prostovoljcev, ki so bili pripravljeni na vse. Tedaj so naše sile vezale okoli 800.000 sovražnikov, ki niso mogli sodelovati na drugih frontah. Pri tem ni odveč pripomniti, da so t daj fašistične sile še vedno napredovale v Rusiji in na afriški fronti.

Kmalu zatem fašistične vojske doživijo Stalingrad in poraz v Severni Afriki. Fašistični voz začne drčati navzdol. Sovražnik začne proti glavnini naše vojske znano IV. in takoj zatem V. ofenzivo. Poleg nemških, italijanskih, bolgarskih in madžarskih divizij in polkov so pri

V ponedeljek, 18. decembra, je bilo v kino dvorani v Ptuj sлавnostno zborovanje rezervnih oficirjev in podoficirjev osnovne organizacije ZROP Ptuj. Referat o 20-letnici ustanovitve JLA, razvoju in uspehih JLA na vseh področjih njene dejavnosti, je podal predsednik občinskega odbora ZROP Ptuj tovariš Rojic Jože. Na proslavi so bile prečitane narodbe državnega sekretarja za narodno obrambo in Vrhovnega komandanta oboroženih sil FLRJ tovariša Tita, s katerimi je 40 rezervnih oficirjev in podoficirjev napredovalo v višji čin.

V sredo, 20. decembra, ob 12. uri je Okrajni odbor ZROP Maribor priredil slavnostno sejo.

OBISK NA MEJI

V četrtek, 21. decembra, je ekipa rezervnih oficirjev in podoficirjev ZROP Ptuj, obiskala in obdarila čuvarje naših severnih meja — naše granicarje na obmejnih karavah v Sentilju v Slovenskih gorah in jim ob tej priložnosti čestitala 20. obletnico ustanovitve JLA.

Istega dne je bila ob 17. uri slavnostna akademija v Markovcih, s posebno pestrim sporedom in s sodelovanjem godbe na pihala, katere se je udeležilo veliko število Markovčanov in okoličanov, predvsem pa rezervnih oficirjev in podoficirjev ter njihovih družin.

Istega dne so bile svečane proslave dneva JLA: v Majšperku, kjer se je v Domu »Svoboda« zbralo članstvo združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev, njihovih družin ter veliko število državljanov iz Majšperka in okolice. Proslave so bile po vseh osnovnih organizacijah ZROP: v Gorisnici, Desterniku, Podlehniku, Vidmu-Jurovcih, Juršincih itd., kjer so rezervni oficirji in podoficirji, skupaj z borci in invalidi ter ostalimi državljani impozantno manifestirali svojo veliko privrženost JLA in pridobitvam naše narodnoosvobodilne borbe ob 20. obletnici ustanovitve JLA.

tem sodelovali tudi domači izdajalci. Šlo je za obstoj glavnine, jedra naše NOV in vrhovnega štaba. Zopet je prišla do izraza Titova genialnost, ko se je pokazal kot velik vojskovodja in državnik. Ljudska neuničljivost je bila znova potrjena. Kljub 4000 ranjenecem in bolnih od tifusa, kljub 100.000 ljudi, ki so se umikali skozi Bosno in Crno goro, kljub hudim bojem in probojem, tankom in letalstvu, kljub silni premoči sovražnika, je tudi ta ofenziva propadla.

Nove in nove divizije, korpusi in odredi se po prestanih bojih naglo krepijo. Resnica o našem junaškem in pravičnem boju gre v svet in zahodni zavezniki pošiljajo leta 1943 v naš vrhovni štab svoje prve predstavnike. Na jesen 1943 leta propade fašistična Italija. Naša vojska razoroži 11 divizij. NOV naglo raste. Kmalu smo imeli 9 korpusov z okoli 300.000 borci. Zlasti v Dalmaciji in Sloveniji se je povečalo osvobojevo ozemlje. Dvigne se vsa Primorska.

V Kočevju je prve dni oktobra 1943 zasedal zbor odposlancev slovenskega naroda. Tako smo Slovenci dobili svoj prvi parlament. Odslej je slovenska ljudska oblast rasla hitreje. V Jajcu pride 29. novembra do znamenitega drugega zasedanja AVNOJ, to je rojstva nove demokratične federativne Jugoslavije.

Kot rezultat velikih uspehov slovenske partizanske vojske je bilo 19. in 20. februarja 1944

(Nadaljevanje na 2 strani)

Obiščite novoletne prireditve v Ptuj v praviljično urejenem parku

od 26. do 31. decembra 1961 popoldne

(Nadaljevanje s 1. strani)

Dvajset let JLA

prvo zasedanje slovenskega narodnoosvobodilnega sveta (SNOS), prve slovenske ljudske skupščine. Boji so se zaostri. Sovražnik je hotel slovensko partizansko vojsko na vsak način uničiti. Na Dolenjskem so divjali hudi boji za cesto proti Novemu mestu in Kočevju. Na Primorskem so Nemci s pogostnimi ofenzivami skušali streti enote desetega korpusa, ki so neprestano rušile sovražnikove prometne zveze, ki so bile življenjsko važne za bojišča v Italiji. Na Stajerskem so enote četerte operativne cone, okrepjene s XIV. divizijo, osvobodile zgornjo Savinjsko dolino in več drugih predelov. Zaradi zavarovanja hrbita pred prodorajočo Rdečo armado in zaradi umika z Balkana, Nemci uprizorjajo silne ofenzive, ki trajajo vse do spomladi 1945. leta.

Vse te ofenzive niso mogle streti partizanske vojske. V silnih nalihtih naše enote osvobajajo mesto za mestom, dokler 15. maja na Koroskem ta boj kot poslednji v zadnji vojni ni bil zmagovito zaključen.

Tako so bile naše operacije vedno bolj sestavni del operacij zaveznikov. Naše enote so v tem času vezale nase 39 sovražniških divizij, kar je običajno olajšalo operacije zaveznikov.

Naša vojska je uničila 447.000 sovražniških vojakov, 559.000 pa je bilo ujetih. Zaplenila in uničila je 4630 sovražniških topov, 45.000 lahkih in težkih strojin, okoli 600.000 pušk, več kot 20.000 motornih vozil, čez 7000 minometalcev, 39 letal, 928 tankov in še mnogo drugega.

R. J.

GOSPODINJSKO POMOČNIČO, lahko tudi začetnico, sprejem takoj. Plača dobra, hrana in stanovanje. Berlič Andrej, Ljubljana, Zapuška cesta 6.

NAJDENA je ročna ura. Vprašajte na Sp. Hajdini 12 pri Kanclerju.

Prodajam

KLAVIRSKO HARMONIKO 32-basno, ugodno prodam. Naslov v upravi.

PRODAM majhno posestvo na Bregu, 10 minut od mesta Ptuj. Takoj vseljivo z inventarjem. Prodajam tudi majhno posestvo v Zg. Leskovcu 12 z vsemi kulturami, 10 minut od centra Leskovec. Vindiš, Rogaska 10, Ptuj.

6,5 ha POSESTVA, z gospodarskim poslopjem, krasna lega, zaradi starosti prodam. Possestvo je zaokroženo in tik ob glavni cesti. Garbajs Franc, Vosek 13, pošta Pesnica.

SOBNO KREDENCO, raztegljivo mizo, 6 tapetiranih stolov, predalnik, kozarce in drugo drobnarijo prodam. Naslov v upravi.

STANOVANJSKO IN GOSPODARSKO POSLOPJE s 3 ha zemlje, blizu Ptuj prodam. Vprašajte Krčevina 10.

GRADBENO PARCELO, travnik in vrt na Bregu prodam. Stanic Matilda, Breg 2, Ptuj.

OB ZELENISKI postaji na Rogozniški cesti prodam 48 arov zemlje. »Pleskar« Lackova 5.

DOBRO OHRANJEN ŠTEDILNIK »TOBI« prodam. Vprašajte v gostilni Videm pri Ptuj.

MATURANTI IZ PTUJA bodo priredili v nedeljo, dne 31. decembra 1961 pod pokroviteljstvom občinskega komiteja LMS Ptuj

MLADINSKO SILVESTROVANJE

ki bo v telovadnici osemletke »Jožeta Lacka«.

Začetek ob 19. uri.

Prisrčno vabimo mladino, ki si želi kulturne zabave.

ZAHVALA

Ob bridki in tragični izgubi našega dobrega moža, očeta, sina, brata, svaka, zeta in strica

RUDIJA ČEHA

IZ VINTAROVEC 8. DESTERNIK

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti v prerani grob. Posebno se zahvaljujemo gradbenemu podjetju »Drava« Ptuj za spremstvo, venec, gmotno pomoč in izraženo sožalje. Zahvaljujemo se pevskeemu zboru, govorniku ob odprtem grobu, sindikalni podružnici »Izbira« Ptuj, kolektivu »Konus« Ptuj za spremstvo in venec, vsem, ki so nam ob teh bridkih urah pomagali, ter g. župniku za opravljene obrede.

ZALUJOČI: žena Nežika, sinova Rudi in Slavko, hčerke Jožica, starši, bratje, sestra in drugo sorodstvo

Značilnosti novega zakona o graditvi investicijskih objektov

VIKTOR MAKOVEC:

16. decembra t.l. je začel veljati Temeljni zakon o graditvi investicijskih objektov (Uradni list FLRJ, št. 45/61), ki ga je sprejela Zvezna ljudska skupščina na svojem zasedanju 3. novembra t.l. Z njim se na novi način regulira graditev investicijskih objektov v celoti. Načela gospodarskega in družbenega sistema, ki daje gospodarskim in družbenim organizacijam samostojnost v gospodarjenju in delitvi dohodka, so sprovedena tudi v določbah novega zakona.

MATERIJA, KI JO ZAKON REGULIRA

Predmet reguliranja so vsa dela pri graditvi investicijskih objektov. Pod graditvijo investicijskih objektov so mišljena tudi vsa rekonstrukcijska dela. Zaradi tega se določbe tega zakona nanašajo na vsa pripravljalna in raziskovalna dela, na projektiranje, gradbene objekte in dela, naprave, montažo opreme, pa tudi na hidrotehnične melioracije.

Toda čeprav je ta zakon na tako široki osnovi zajel graditev investicijskih objektov, je ni do kraja reguliral. Zakon je predvsem temeljni. To pomeni, da je s tem zakonom reguliran najvažnejši del graditve investicijskih objektov in to tisti del, ki mora biti reguliran na »noten način« v vsaj državi. Vse, kar s tem zakonom ni regulirano, bo regulirano z republiškimi zakoni, s katerimi se dopolnjuje ta zvezni temeljni zakon. Zaradi tega so s samim zakonom dana republikam široka pooblastila.

TEMELJNI ZAKON SE NE NANAŠA NA OBJEKTE DRUŽBENEGA STANDARDA

Temeljni zakon se ne nanaša na graditev objektov družbenega standarda, komunalnih objektov državljanov in civilnih pravnih oseb. Med objekte družbenega standarda spada celotna stanovanjska gradnja skupaj z objekti za potrebe prosvete, kulture, zdravstva in podobno, kot so šole, bolnišnice itd. Pogoji in postopek za graditev teh objektov so tako različni na posameznih področjih, da se ni mogla ta graditev regulirati z enotnim zakonom. Zaradi tega ta zakon določa, da bodo za graditev teh objektov veljali predpisi, ki jih izda občinski ljudski odbor, če ni v republiškem zakonu o graditvi investicijskih objektov drugače določeno. Ljudske republike smejo izdati predpise o graditvi objektov družbenega stan-

Obiskali smo našo Armado

Zadnji dnevi decembra se bližajo koncu. Prav v tem času se je pred dvajsetimi leti rodila naša armada. Zrasla je iz majhnih čet in postala močna, velika. Naša armada ni le branitelj in čuvar naše domovine, temveč gradi skupno z delovnim ljudstvom novo domovino in socializem. Ko se je naša domovina znašla v ruševinah, katere so ji prizadejala vojna razaranja, je bila armada tista, ki je priskočila ljudstvu na pomoč. Le tako so se lahko ruševine umaknile novim naselijem, razrite in porušene ceste so zamenjale nove moderne poti namenjene delovnemu človeku naše domovine. Povsod, kjer koli je delal in ustvarjal naš človek po vojni, je bila tudi

zerjav, ki opravlja avtlačne uslugе pri graditvi tovarne močnih krmil ob Zagrebški cesti v Ptuj

darda, upoštevajoč tudi stanovanjske zgradbe. Z ozirom na to se lahko z republiškimi zakonom delno ali v celoti regulira graditev teh objektov. Toda v kolikor republika s svojimi predpisi ne bo regulirala te materije, bodo lahko občinski ljudski odbori sprejeli svoje predpise.

Dokler pa občinski ljudski odbor oziroma republika ne bosta izdala tozadevnih predpisov, veljajo za stanovanjske zgradbe in komunalne objekte, dosežani predpisi, t. j. uredba o gradnji in uredba o gradbenem projektiranju.

Vključj navedenemu pa se bodo uporabljale določbe temeljnega zakona o izdelavi in sprejemanju investicijskega programa tudi pri graditvi investicijskih objektov družbenega standarda in komunalnih objektov, dokler ne bodo izdani ustrezni predpisi ljudskih republik oziroma ljudskih odborov.

armada. In ravno od tod izvira velika ljubezen in spoštovanje, ki ga goji naše ljudstvo do svoje armade. Zavedamo se, da bi brez nje ne bilo v naši domovini tako lepo, ne bilo bi svobode, ki jo uživamo, veselja in radosti, ki so je deležni vsi naši državljani. Posebno hvaležni pa smo ji mi mladi ljudje, saj nam je armada jamstvo, da bomo dosegli vse to, kar naj da socializem človeku.

Učenci osnovne šole Franca Osojnika smo svoji armadi še posebej hvaležni, saj smo bili deležni velike pomoči, ki so nam jo nudili tovariši vojniki in oficirji pri gradnji našega fizikalnega igrišča. Zato smo jim v prostorih ptujske garnizije priredili majhno svečanost. Dvorana je bila nabito polna. Mladi, močni fantje nasmejanih in veselih obrazov, ki odslužijo tu svoj vojaški rok, so z velikim zanimanjem sledili našemu programu. Pevski zbor je zapel nekaj pesmi, učenci in učenke pa so deklamirali... Popoldan je minil v prijetnem in prijateljskem vzdušju. Vojaki so bili veseli našega programa, mi pa smo bili prepričani, da smo se vsaj malce oddolžili delu njihovih rok. Tako smo zblizali sodelovanje med mladino in armado in upamo, da bo ta vez rodila še obilo uspehov pri našem delu.

Pionirski odred osnovne šole Franca Osojnika

Dopisujte v
«Tednik»

sija za revizijo investicijskih programov, niti odobravanja investicijskega programa in ni potrebno nikakršnega drugega soglasja organov državne uprave.

S tem prevzema investitor tudi v polni meri odgovornost za investicije. To pa nadalje zahteva od investitorja tudi poslovno sposobnost, strokovnost in doseg, da bi mogel zadovoljiti novi vlogi investitorja. Zakon določa, da mora investitor pri odločanju o graditvi investicijskega objekta ter pri drugih delih v zvezi z njo gledati na gospodarsko in družbeno opravilnost in smotnost investicijskega objekta, torej ravnati kot dober gospodar.

Ce investitor ne financira graditve investicijskega objekta izključno z lastnimi sredstvi, ampak sodelujejo pri financiranju tudi druge organizacije ali banka potem kredita, imajo vsi ti udeleženci pravico, da ocenijo smotnost in ekonomičnost investicijske graditve: proporcionalno s svojim deležem. Toda tudi tukaj velja načelo: investicijski program sprejme investitor sam. (Dalje prihodnjati)

Gasileci

GASILCI PRIPRAVLJENI NA OBČNE ZBORE

Občni zbori gasilskih društev v občini Ptuj za minulo mandatno obdobje bodo od 26. decembra 1961 do 2. februarja 1962 v vseh 58 društvih.

Na njih bodo obravnavali o dosežanih izkušnjah in bodočih nalogah dela društev ter izvolili društvene funkcionarje in delegate za zbor občinske zveze.

Tudi letošnjim občnim zborom bodo dala društva svečano obeležje. Ponekod so že prejšnja leta zbor počivali s petjem, recitacijami in deklamacijami gasilskega naraščaja. Na mnogih zborih so se spomnili padlih borcev in najstarejših članov ter so jim na zboru tudi izkazali čast in priznanje.

Zborna mesta bodo okrasili in izobesili zastave. Na zbor bodo povabili predstavnike ljudske oblasti in množičnih organizacij ter kolektivov in predstavnike občinske ter okrajne, ponekod pa tudi republiške gasilske zveze.

Novoletno praznovanje

DEDEK MRZ PRIHAJA

Obveščamo vse prebivalce iz Ptuj in okolice, da bo letošnje praznovanje pod novoletno jelko od 26. do 31. decembra 1961 s pričetkom ob 16. uri v pravljicnem gozdu v mestnem parku.

PROGRAM V PRAVLJICNEM GOZDICI

TOREK, 26. dec., ob 16. uri: otvoritev. Nastopi Vrtec Breg. Prihod dedka Mrza s spremstvom.
SREDA, 27. dec., ob 16. uri: kulturni program osnovne šole Toneta Znidariča. Prihod dedka Mrza s spremstvom.
ČETRTEK, 28. decembra, ob 16. uri: kulturni program osnovne šole Ivana Spolenjaka. Prihod dedka Mrza s spremstvom.
PETEK, 29. decembra, ob 16. uri: kulturni program dijakov srednjih šol. Prihod dedka Mrza s spremstvom.

SOBOTA, 30. dec., ob 16. uri: kulturni program osnovne šole Franca Osojnika.

Prihod dedka Mrza s spremstvom.

NEDELJA, 31. dec., ob 15. uri: kulturni program. Nastop malih harmonikarjev.

Prihod dedka Mrza s spremstvom.

PROGRAM V GLEDALIŠČU

TOREK, 26. dec., ob 14. uri: Pravljica z godbo in petjem »Jan-ko in Metka«.

ČETRTEK, 28. dec., ob 14. uri: Pravljica z godbo in petjem »Jan-ko in Metka«.

NEDELJA, 31. dec., ob 10. uri: Pravljica z godbo in petjem »Jan-ko in Metka«.

V času od 12. do 15. decembra 1961 v gledališču mladinska spevoigra Rada Simonitija »V brat-skem objemu«.

RAZPIS

Gostinsko podjetje »Haloški biser« Ptuj sprejme več VAJENCEV ali VAJENK za gostinsko stroko.

Pogoji: s prav dobrim uspehom končana osemletka.

Ponudbe naj pošljejo kandidati-nje najpozneje do dne 29. decembra 1961 upravi podjetja.

RAZPIS JAVNE DRAŽBE

Oddelek za finance Občinskega ljudskega odbora Ptuj, po 2. točki 86. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) razpisuje

JAVNO DRAŽBO

za prodajo stanovanjskih hiš Splošnega ljudskega premoženja v sledečih naseljih:

1. Gradisce pri Barbari, štev. 53 za izključno ceno 46.240 din
2. Gajevci štev. 45, za izključno ceno 184.000 din
3. Medverce štev. 23, za izključno ceno 58.760 din
4. Ptuj, Grajska ulica štev. 3 za izključno ceno 379.053 din
5. Ptuj, Prešernova ulica štev. 36 za izključno ceno 420.810 din
6. Mali Okič štev. 17 za izključno ceno 200.000 din

Prednost nakupa imajo vojaški vojni invalidi, borci NOV, žrtve fašističnega terorja, delavci in uslužbenci in tisti, ki stanujejo v teh hišah.

Plačilni pogoji:

Za zgoraj navedene kupce 20 odst. pri podpisu kupne pogodbe, ostalo najkasneje v 10. letih, za vse ostale kupce 50% pri podpisu kupne pogodbe, ostalo pa v roku enega leta.

Vsi, ki se za nakup hiš zanimajo, naj sporoče svojo ponudbo Občini Ptuj v zaprtih pismenskih ovitkih do 30. 12. 1961. Stevilka: 04/2-33-19/10-61. Datum: 18. 12. 1961.

NAČELNIK

ODELKA ZA FINANCE
ANTON PURG

KOLENDAR GASILSKIH DRUŠTEV

Torek, 26. decembra 1961: Občni zbori gasilskih društev Jablane (ob 16. uri), Hajdina (ob 18. uri) in Grajena (ob 19. uri).

Nedelja, 31. decembra 1961: Občna zborna gasilskih društev Sikele (ob 14. uri) in Zagajčci (ob 20. uri).

Sobota, 6. januarja 1962:

Občni zbori gasilskih društev Desenci (ob 14. uri), Pleterje (ob 15. uri), Sela (ob 15. uri), Bukovci (ob 16. uri), Grajena (ob 17. uri), »Delta« Ptuj (ob 17. uri), Moškanjci (ob 17. uri), Mašperk (ob 18. uri), Mihovci (ob 18. uri), Spuhlja (ob 18. uri), Zamušani (ob 18. uri), Jurovci (ob 19. uri), Dornava (ob 19. uri), Mezgovci (ob 19. uri).

PROGRAM V LUTKOVNEM GLEDALIŠČU

SREDA, 20. dec., ob 14. uri: Lutkovna igra »Kralj Matjaž in Alenčica« in igrice »Dedek Mrz prihaja«.

NEDELJA, 24. dec., ob 10. uri: Lutkovna igra »Kralj Matjaž in Alenčica« in igrice »Dedek Mrz prihaja«.

SREDA, 27. dec., ob 14. uri: Lutkovna igra »Kralj Matjaž in Alenčica« in igrice »Dedek Mrz prihaja«.

PROGRAM V KINU

Od TORKA, 26. decembra 1961, mladinski film »Boby Tylor«.

Vabljeni (troci, mladina in starši?)

Stanovanjska skupnost Ptuj

Pred sejmom, Moda 1962' V LJUBLJANI

V mesecu januarju bo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani mednarodni sejem »MODA 1962«. S to priložitvijo bo ta naša osrednja razstaviščna ustanova odprla novo sejemsko sezono. Za sejmom mode bo Gospodarsko razstavišče realiziralo mednarodni sejem ALPE-ADRIA, MEDNARODNI LESNI SEJEM, MEDNARODNI SEJEM VIN, ŽGANIH PIJAC, SADNIH SOKOV TER OPREME in slednjič še MEDNARODNI SEJEM »SODOBNA ELEKTRONIKA«.

Bliznji mednarodni sejem »MODA 1962« je vzbudil veliko zanimanja, saj se je s svojimi ekspozicijami prijavilo že preko 100 podjetij iz vse države. Asortiment izdelkov bo zajemal proizvodna področja tekstila, to je svilo, modno, dekorativne in tehnične tkanine, dalje pletenine, obleke, težko in lahko konfekcijo, klobuke, rokavice, pozamentirjo, modne usnje, obutev, krznenne izdelke, modno galanterijo, kozmetiko, parfumerijo in bižuterijo. Razen številnih domačih podjetij se bodo sejma udeležile nekatere renomirane inozemske firme, ki proizvajajo vrsto sodobnih modnih izdelkov, med njimi tudi anilinske barve za potrebe tekstilne industrije, umetna vlakna, specializirane stroje za modno industrijo itd.

Še o Delavskem klubu

V zadnjem času se je pojavilo v Ptujem mnenje, da je treba Delavski klub sindikatov delavcem vzeti in ga dati mladini, češ da ne služi svojemu namenu. Takša stališča so v celoti nepravilna in jih zagovarjajo le tisti, ki ne poznajo v dovoljni meri, kaj pomeni za delavce klub in kako pomembno delo opravlja. Kdo vidi rešitev v tem, da se delavcem klub odvzame in se ga da mladini, ne računa s tem, da bi tako nastali še večji problemi. Rešitev je potrebno iskati v tem, da se najdajo primerne prostori za ureditev mladinskega kluba. S tem bi dosegli, da bi lahko vanj prihajalo večje število starejših delavcev, kar sedaj čisto ni mogoče, ker prostor zasede mladina.

Razprava okrog mladinskega kluba in potrebnih prostorov ponovno postavlja v ospredje nujnost skupne akcije vseh družbeno političnih organizacij in zainteresiranih društev, da se v Ptujem čimprej zgradi delavski dom. S tem bo rešen problem nujno potrebnih prostorov za uspešno delovanje sindikatov, mladine, SZDL, Delavske univerze in »Svobode«.

Feliks Bagar

SEJEM MODE V LJUBLJANI IZPOLNjuje PRIČAKOVANJA

Razstavljalci, tako domači, kakor tuji so si edini v prepričanju, da se ljubljanski sejem mode že dolga leta uveljavlja kot poslovna prireditel in da je zlasti v zadnjem času izpolnil vsa pričakovanja proizvajalnih, kakor tudi trgovskih krogov. Ne bo odveč, če za ilustracijo njegove poslovne podarimo, da te prireditve obiskujejo leto za leto zastopniki številnih trgovskih podjetij iz vse države, da me se sejmom v neposrednem stiku z razstavljalci zanimajo za njihove novice in da se na tej specializirani pri-

reditvi lahko seznanijo tudi s številnimi potrebami, zahtevami in pobudami potrošnikov samih in da temu primerno tudi poslovne ukrepejo. Izostati od tako pomembne prireditve, pomeni izgubiti kontakt s trgovino in preko nje kontakt s potrošniško mrežo.

Mednarodni sejem »MODA 1962« je tisti sejem na jugoslovanskem ozemlju, ki živo posega v modo za pomladno in poletno sezono. Vsa propagandna dejavnost GR, kakor tudi številnih proizvajalnih podjetij gre za tem, da bi se tudi ta bliznji prireditel afirmiral ter da bi dosegla tisto, kar od nje pričakujemo — obilico trgovskih zaključkov in nove pobude za prihodnje leto.

P. S.

Rabindranath Tagore

Leta 1920., ko smo si ogledovali mesto Colombo nas je nagovoril indijski učitelj, — ko se je uveril, da nismo Angleži — s temi besedami: »Kajne, lepa je fasada Indije? Če pa bi si ogledali drugo stran te lepe fasade, bi videli nelzerno siromaštvo, bedo in revščino. Da, v naši bogati deželi ljudstvo umira od lakote.«

V tej čudoviti deželi bogatih tujcev in domačih revežev je bil pred stoletjem rojen Rabindranath Tagore, največji indijski filozof, pesnik, pisatelj in pedagog. (Njegov prilepek je bil v stari angleški ortografiji in se izgovarja Thakur, kakor n. pr. mesto Singapore je Singapur.)

Ves kulturni svet, — kakor tudi naša država — proslavlja stoletnico njegovega rojstva. — Tagore je bil rojen 1861 v Kalkuti, v Bengaliji v bogati rodbini, ki je dala Indiji celo vrsto znamenitih, literatov in umetnikov.

KONGRES JUGOSLOVANSKIH ZGODOVINARJEV V LJUBLJANI

V prvi polovici decembra so se zbrali v Ljubljani jugoslovanski zgodovinarji na svojem tretjem kongresu. Kongres je bil posvečen praznovanju 20-letnice našega narodnoosvobodilnega boja in ljudske revolucije. Kongresa se je udeležilo okrog 600 zgodovinarjev iz vse Jugoslavije, od tega 150 iz Slovenije. Čudimo se, da oddelek za družbene službe pri ptujski občini ni pokazal razumevanja, da bi omogočil udeležbo na kongresu vsaj enemu zgodovinarju. Ptujška občina je bila edina v Sloveniji, ki ni bila na kongresu zastopana, na katerem je bilo največ referatov iz naše najnovejše zgodovine — zgodovine naše ljudske revolucije.

Njegov življenjski cilj je bil osvoboditi ljudstvo angleških izkoriščevalcev. Ta cilj je mislil doseči z evolucijo. Naglašal je: »Ljudstvo se mora najprej kulturno in gospodarsko osamosvojiti, kar prinese tudi politično svobodo.«

Za kulturni dvig ljudstva je ustanovil šolsko kolonijo Santiniketan (Dom miru), ki jo je vzdrževal z Nobelovo nagrado, in ki je imela velik vpliv na življenje in sočustvanje bengalskega ljudstva. V njegovi šolski koloniji in šolstvu bi lahko mnogo povedali, toda to bi bolj zanimalo šolnike in ne spada v okvir tega spisa.

Mnogo je potoval, mnogo je študiral evropske politične in kulturne razmere. Leta 1921 je bil tudi pri nas, imel je predavanje v Beogradu in Zagrebu.

Leta 1913. je prejel Nobelovo nagrado za literaturno delo. V svojem literarnem delu je prikazal svetu dragoceno staro indijsko kulturo, filozofski pogled Indijcev na svet — prikazal pa je tudi tedanje siromaštvo, lakoto, opozoril je svet na nalezljivo bolezen.

Tečaj za turistične informatorje v Ptujem

Na pobudo sveta za turizem in gostinstvo občinskega ljudskega odbora Ptuj je Turistično društvo Ptuj skupno s Turističnim zvezo Maribor začelo 21. decembra 1961 v Ptujem dvodnevni turistični seminar za gostince in trgovce iz občine Ptuj. Namen tega tečaja je seznaniti gostince in trgovce s principi turistične informacijske službe glede na ptujsko turistično območje in glede na zgodovinske ter kulturne spomenike v podravskem delu Slovenije.

Prvi dan tečaja je predaval v prostorih gostinskega obrata podjetja »Haloški biseri«, pri Zupan-

Zamenhofova proslava

Ob 102. obletnici rojstva avtorja mednarodnega jezika esperanto so tudi letos ptujski esperantisti priridili proslavo, ki je bila tokrat v sejni dvorani občine. Verjetno je bil vzrok mraz, da ni bilo udeležbe, kakor se je pričakovalo. Navzoča pa sta bila razen predstavnika filatelističnega društva še dva delegata Okrajnega odbora esperantske mladinske organizacije iz Maribora.

Tečajnica M. P. je deklamirala Zamenhofovo »LA ESPERO« in mala učena V. Z., ki je nastopila z »NIA ESPERANTO«. Nato je predsednik društva kratko očitel veličino dr. Zamenhofa, ki je s svojim izumom predvideval srečo za vse človeštvo, če bi uporabljal nevtralni jezik, ki se ga lahko nauče vsi narodi. S svojim življenjskim delom si je avtor postavil najlepši spomenik. Podčrtal je, da ima danes že nad

1.500 ulic, trgov in parkov v raznih mestih vseh kontinentov ime dr. Zamenhofa ali esperanto. Kljub mnogim projektom svetovnega jezika se je obdržal in uveljavljal se le esperanto. V radiu, kinu, tisku, literaturi, seminarjih, mednarodnih konferencah in kongresih itd. uspešno uporablja esperanto. Uvedba v šole kot neobvezen in deloma tudi že kot obvezen predmet pomeni pot k popolni zmagi svetovnega jezika esperanta.

VSEM TRGOVSKIM, GOSTINSKIM IN OSTALIM PODJETJEM NA OBMOČJU STANOVANJSKE SKUPNOSTI PTUJ

Pred nami je Novo leto 1962, ki je združeno z mnogimi praznovanji in veseljem ne samo naših otrok, ampak slehernega delovnega človeka. Za celoletni napor, ki so ga delovni ljudje vlagali za večjo proizvodnjo in izpolnitev gospodarskih načrtov, smo dolžni prispevati vse, da bomo lahko Novo leto dočakali v primernem razpoloženju in v zdravju.

Obrabčamo se na vsa trgovska podjetja, gostinske obrate in druge imetnike lokalov v mestu in okolici Ptuja, da svoje izlozbe, pasaze, lokale in oklice primerno uredijo za Novo leto. K delu pristopite takoj.

Dedeč mraz, voščila državljanom, zelenje, svetlobna telesa, novoletni okraski ter novoletne jelke naj ne manjkajo v nobenem oknu. Naši delovni ljudje so za te stvari nadvse dovzetni in vse to naj jih razveseljuje in prijetno preseneča.

Prepričani smo, da boste našemu pozivu v razumevanjem sledili ter se vam zato prav lepo zahvaljujemo v imenu prebivalcev mesta Ptuj, da želimo nadvse uspešno in srečno.

NOVO LETO 1962!

Stanovanjska skupnost Ptuj

PIONIRJI S PTUJSKE GORE

Dramski krožek pionirske organizacije v osnovni šoli na Ptujski gori se je izkazal na gostovanju z dramo »Volkodlak«.

Dramo so dvakrat uprizorili v domačem kraju, zadnje nedelje pa so gostovali na Črešnjecju. Tam so jih obiskali pionirji v velikem številu in se jim tudi najtopleje zahvalili za obisk z močnim pleskanjem.

To nam dokazuje, da so mladi igralci-pionirji s Ptujске gore dosegli, kar so si sami tudi najbolj želeli — uspeh na odru pred mnogostevilnimi gledalci. P. T.

delo v tej smeri. Vse razumevanje te tečaj so pokazala tudi gostinska in trgovska podjetja in gostišča iz Ptuja in okolice.

Pred 10 leti v Ptujem

(Nekaj drobcev iz arhiva mestne občine ptujске v Mestnem arhivu v Ptujem) 1951-1961

St. 1193/1: Okrajno gledališče v Ptujem se bori za svoj obstanek. Pri teh naporih ga podpirajo vsi predstavniki naše ljudske oblasti. Da bi čim bolj zmanjšali breme na personalnih izdatkih, je že našlo primerno zaposlitev za dva svoja člana.

Sedaj se uravnava gledališča priporočila, da bi MLO nastavljal vsestransko sposobnega in aktivnega člana ptujскеga gledališča za upravnika Mestnega kiva, imenovani bi bil obvezan dopolniti svoj delovni čas z delom v okrajnem gledališču v Ptujem.

St. 1191/1: Poverjenstvo za notranje zadeve OLO Ptuj odloča, da se od kavarne »Moskva« do konca zgradbe OLO, Pov. za notranje zadeve, zabrani parkiranje vozil vse, preozke ceste in močno razvitega prometa po Kremplovi ulici.

St. 2018/1: MLO opozarja svoje in svojih podjetnih uslužbence, da prihajajo točno v službo, da med službo razen v nujnih primerih za opravljanje svojih privatnih poslov ne zapuščajo svojih delovnih mest in da isti predčasno ne zapuščajo.

St. 1226/1: MLO PTUJ podaja v občini 25 točk obsegaajoči spomeniki podatke gospodarske, splošno komunalne in kulturno prosvetne dejavnosti in pomembnosti mesta Ptuj v zvezi z razpravo, ali se naj mesto Ptuj upravno teritorialno izloči iz sestava okraja in dobi svoj statut s funkcijami in pravicami okrajnega ljudskega odbora.

St. 1271/2: Avto-moto društvo se dodeli garaža v Ptujem, Vičava 3. Ta prostor je dosedaj uporabljal JA. Hiša je last uprave Mestnega muzeja v Ptujem.

St. 1271/1: Vrtinar Hristov Minčo, boğarski državljan, vrši uspešno že dvajset let s svojo boğarsko zadrujo svojo vrtnarstvo v Ptujem. Sedaj namreč zaradi tu svojo stanovanjsko hišico na zemljišču splošnega ljudskega premoženja.

MLO prosi predsedstvo vlade LRS za pojasnilo, ali se omenjenemu lahko dovolijo postaviti stanovanjsko hišico.

MLO pripominja, da ima mesto Ptuj velik interes na tem, da si Hristov zgradi to svojo hišico (glede na večko stanovanjsko krizo, ki vlada tukaj. Imenovani je povsem lojalen in mnogo koristi s svojim uspešnim vrtnarstvom ne samo Ptujem, temveč tudi širši okolici kakor tudi Mariboru.

(Nadaljevanje)

KAREL SEPEC

Mednarodno obravnavanje šolskih problemov

Ko smo v naglici razstavili prešli, nas je zbral zastopnik UNESCO in nam govoril o problemih šolstva s svetovnega vidika. Dejal je, da se šole od leta 1929 obravnavajo šolski problemi internacionalno — pač po ustanovitvi Komisije za šolstvo in prosveto pri Društvu narodov, ki ji danes pravimo UNESCO. Prva vloga te komisije je bila, da zbere podatke oziroma informacije, kaj se v šolstvu dogaja po posameznih državah v svetu. Važen je bil ta začetek, da so se šolski in prosvetni problemi začeli obravnavati internacionalno. UNESCO se danes bavi s številnimi problemi, ki jih navaja ta ali ona država. Znanstveno jih raziskuje in ugotavlja, ali se v svetu rešujejo ali ne. Posameznim državam daje navodila, kako naj probleme rešujejo. Do zdaj se je bavil UNESCO na primer s temi problemi: predšolska vzgoja, ki jo smatra za socialni problem, problem enodolčnih šol, ki ne dajejo v današnjem zahtevnem svetu učenec dovolj izobrazbe in vzgoje, učbeniki, za katere je vprašanje, ali naj jih dikтира država odnošno družba, privatnik ali kdo, problem dviga šolstva in z njim pismenosti v zaostalih deželah, kako rešiti problem tujih jezikov, ko postaja

svet vedno manjši, kaj je z učenjem matematike, ki je po vsem svetu mra za otroke in pri kateri je važno vprašanje: ali mnogo ali malo matematike itd.

Navzoči jugoslovanski zastopniki UNESCO vprašali, ali je informiran o dejstvu, da smo v Jugoslaviji nekatere teh že zadovoljivo rešili, kakor je odgovoril: »Znamo mi je, da ste nekatere probleme šolstva in prosvete za svoje razmere dobro rešili, vendar vaša rešitev ni uporabna za vsak družbeni sistem.«

Na razstavi smo prebrali ves dan, vendar si je nismo mogli natančno ogledati. Zlasti pa nismo utegnili pregledati vse literature, ki jo imajo o šolski problematiki posamezne države in pa ono, ki jo je izdal po večini v francoskem UNESCO. Morda bi priložilo kakih novih spoznanj in idej, ki bi jih lahko uporabili tudi v naši deželi, če bi imeli toliko časa, da bi študijsko obdelali celotno razstavo in prebrali vsaj to ali ono knjigo, ki je obravnavala vsak vzgojni ali učni problem.

Ogled šol v Ženevi

Preostali čas smo porabili za ogled šol v Ženevi in voneje v Bernu. V obeh mestih smo tudi hospitirali pri pouku v različnih šolah. Zanimivo je, da ima vsak kanton svoj šolski zakon. Razlike med šolstvom v posameznih kantonih so precejšnje. Tako imajo

na pr. v ženevskem kantonu osemletno, v bernskem pa devetletno šolsko obveznost.

Bernsko osnovno in srednje šolstvo daje takole slike:

- a) predšolske ustanove (3-6 let),
- b) devet letna osnovna šola
1. primarna (6-15 let),
2. sekundarna,
3. progimnazija.

V primarni osnovni šoli ostanejo do devetega razreda nekoliko manj nadarjeni učenci, ki jih po abso-lutoriju napote v obrt. Iz IV. razreda primarne šole vstopijo nekoliko boljši učenci v sekundarno šolo, iz katere lahko po končanem devetem razredu prestopijo v različne srednje strokovne šole — zlasti pa v trgovsko, učiteljsko ali vzgojiteljsko.

Se boljši učenci gredo iz IV. r. primarne šole v progimnazijo, kjer ostanejo štiri leta, nato pa prestopijo v petletno gimnazijo, vse-kakor najelitnejše šole. Ta pa ima za čudo tri veje: a) literarni oddelek z latinščino in prščino ali latinščino in modernimi jeziki, b) realni oddelek, c) trgovski oddelek z matematiko in modernimi jeziki.

O kakšni enotnosti osnovne šole seveda ni govora, ampak prehajajo učenci iz primarne šole v sekundarno ali progimnazijo bodisi po sposobnosti ali pa tudi po protekciji, kot mi je na tihem zaupal neki učitelj.

Vsi tisti, ki po končani primarni šoli niso šli v obrt, morajo še v triletno obvezno nadaljevalno

šolo (gospodinjstvo in gospodarstvo).

Za slabo nadarjene imajo devetletno šolo, za defektne otroke pa imajo domove, kjer se deklice uče živjanja, dečki pa obdelave lesa.

V Ženevi in Bernu smo hospitirali v osnovni šoli. Šolsko poslo-pje v Ženevi je bilo novo, moderno, učitelji v belih plaščih, učenci elegantno oblečeni — vse kar najlepše, pouk sam pa poteka po neverjetno zastarelem načinu in je vsebinsko nadvse konservativen, lahko tudi rečem: nazadnjaški. Pri hospitaciji smo si ogledali tudi nekaj šolskih pismenih izdelkov učencev 9 razreda osnovne šole. Med drugimi spisi smo našli tudi spis neke učenke z naslovom: »Kaj sem nedavno čitala v časopisu.« Deklica je nalepila v zvezek izrezek iz časopisa, na katerem sta naslikana dva okostnjaka. Časopis pravi, da je to sliko objavil neki italijanski list ob priliki eksplozije 50. megatonske atomske bombe v Sovjetski zvezi. Pod sliko je bilo natiskano: »Poglejte, italijanski delavci, kaj vam pripravljajo vaš, kolegi v Rusiji!« Ves spis te deklice je bil histeričen izliv proti komunizmu, kjer na koncu izraža, upanje, da se Hruščevu pač vse to ne bo posrečilo, kar obeta slika.

Pregledali smo tudi čitanko za 9. razred primarne šole. Tiskana je vsa v gotici. Po vsebini je nemogoča za to starost otrok saj je do vrha polna samih pripovedk

in pravljic, nimam pa ničesar resničnega, življenjskega, poučnega.

V tisti uri so imeli materin jezik — pravopis. Učitelj je narekoval iz časopisa neki tekst, en učenec ga je pisal na tablo, drugi pa v zvezke. Učenec pri tabli je napravil lepo število napak, dočim učitelj ni kontroliral napak, ki so jih učenci napravili v zvezke. Ugotovili smo končno, da je tudi v Švici znanje materinščine ob izstopu iz obvezne šole problematično.

Konservativnost povsod

Življenje in delo v obvezni šoli teče v Švici še prilično po zastarelih tirih, kot je tudi ostalo življenje neverjetno konservativno. Na šolo in sploh na javno življenje močno vplivata tako katoliška kakor tudi evangelska cerkev. Glavna avenija v Ženevi je bila že ob koncu novembra bajno razsvetljena s tisočermi lučkami raznih barv, z visokim in okrašenim smrekami — vse v znamenju božičnega praznovanja. Trgovine razkazujejo svoje bogastvo, ki ga tudi marsikateri Švicar lahko le gleda.

V ekonomsko-komercialni šoli

V Ženevi smo si ogledali ekonomsko-komercialno šolo. Ta deluje kot center, ki zajema vse področje, za katere je potrebno štiri-letno, tri- ali dviletno šolanje. Oddelki za štiri-letno šolanje bi po

svojem bistvu odgovarjali našim ekonomskim šolam. V glavnem imajo podoben učni program, katerega usmeritvijo bolj mehanizirano. Z mnogimi vajami naučijo dijake, da dobro obvlada snov, vendar se v globlje teoretične osnovne ne spuščajo. Njihovi strokovni predmeti so mnogo lažji, ker se učijo le o kanita ističnih gospodarskih osnovah brez vzročnih zvez. Zanimivejši so oddelki dvo- in triletnega šolanja, ki predstavljajo še nadaljevanje obvezne šole s strokovno specializacijo. Tem šolam bi odgovarjale naše vajenske šole. Osnovni cilj takih poklicnih šol je, da je glavni poudarek na praktičnem pridobivanju znanja, medtem ko imajo tedensko le 8 ur teorije, pretežno v dveh popoldnevih. Ogledali smo si oddelek za usposabljanje tajnic. Vse-bina učne snovi je zelo skromna, dekleta so seznanjali le z naloga-mi, ki jih bodo vršile kot tajnice v manjšem podjetju. Vendar je bila vsa snov okoli strokovna. V oddelku stenodaktilografij smo si ogledali funkcionalne pojoge — strojepisništvo. Dekleta so se pripravljala strojepisju na strojih raznih vrst, da se lažje znajdejo v službi — tudi tu ima glavni pomen hitrost pisanja. Oddelki za prodajalke imajo v prvem razredu splošne predmete, medtem ko se v drugem razredu obravnava blagoznanstvo kot ozka specializirana dejavnost posameznih trgovskih dejavnosti.

(Nadaljevanje prihodnjije)

